

den nemzet a maga nyelvén lett tudós de idegenen sohasem." (Bessenyei György; 278. l.)
Móra Ferenc Könyvkiadó, 1980.

Erdei Sándor

Dr. Porcsalmy János:

ESZKÖZSOROZATOK
A TÖRTÉNELEM TANÍTÁSÁHOZ
(Ősközösség, ókor, középkor)

Napjainkban már mindinkább elfogadottá válik az a nézet, hogy a korszerű történelemtanítás a tanulók ismeretszerző képességének fejlesztésére alapoz. Az iskola feladata nem annyira megtanítani a történelmet, mint inkább megismertetni a múlt társadalmi valóságát, végigvezetni a tanulókat a történelmi megismerés útján.

A korszerű történelemtanítás abban hasonló a jelenséggel való találkozás, a találkozás nagy élményéből származó primer átéléshez, hogy a jelenség élményét akarja utánozni, s ezen keresztül végigvezetni a tanulókat a megismerés őseredeti történeti útján, az élményből az általánosításig, az ítéletalkotásig vagy más esetben az általánostól a jelenségig s az így történő ítéletalkotásig. Ezért nagyon is érthető, hogy a történelemtanítás keresi a tanulók találkoztatásának a lehetőségét a jelenségekkel, s mivel ez a történelemben teljességében nem lehetséges, próbálja a jelenséget a tanítási folyamat számára, magában a tanítási folyamatban reprodukálni.

Dr. Porcsalmy János évtizedes munkássága és az általa létrehozott iskolai reprodukációs múzeum nemcsak hazánkban, hanem határainkon túl is ismert és elismert.

A szerző szerencsésen választott, amikor a debreceni Csokonai Vitéz Mihály Gimnázium iskolamúzeumának gazdag anyagából épp fejlődéstörténeti sorozatokba rendezve ad ismertetést és reprodukálási mintát.

A kötet tulajdonképpen az emberi életviszonyok alapvető területeit, a primer szükségletek legszűkebb skáláját érinti és tekinti át. A szerző, amikor az emberi életviszonyok a tanításban eddig kevésbé bemutatott, s a korszerűsítés kapcsán nagy teret kapó emlékeit villantja fel, s ad hozzá gazdag eszközmódot, láthatóan úgy válogatott, hogy egyben az ember alkotókedve, művészi önkifejtése s az ezt reprezentáló stílusok fejlődése is világossá váljék. Pedagógiai szándékaiban is sokrétű és komplex ez az eszközgarnitúra.

A 146 oldalas kis könyvecske tartalmazza a kerámia kultúra fejlődéstörténeti elemzését, a vázak, edények korongolását, festését, lakkozását – valamint érdekes ruhatörténeti (ruhaviselés-történeti) áttekintést ad szép képillusztrációkkal tarkítva.

Végezetül álljon itt dr. Szabolcs Ottó meg-

jegyzése: „A saját készítésű taneszközök háromszoros haszonnal járnak. Inspirálják a készítőket, akik maguk is sokat tanul a készítés folyamatában, óriási érdeklődés és kedvetermelő a készítésbe bevont tanulók számára, s felhasználásakor megtermékenyíti a pedagógiai folyamatot, egyaránt élményt nyújt tanároknak, diákoknak...”

Remélhetőleg ez a könyv minél több tanár kollégának kedvet ad a taneszközkészítéshez.
Tankönyvkiadó, Budapest, 1981.

Berkes Miklós

Köllő Márta:

AZ OROSZ NYELV
OKTATÁSÁNAK NÉHÁNY KÉRDÉSE
Fordítás, fogalmazás, szövegértés

Köllő Márta könyve ebben az évben a második kiadását érte meg. Az első kiadás 1978-ban jelent meg.

A könyv négy fejezete lényegében két részre oszlik. Az első két fejezetben a szerző olyan módszertanelméleti kérdéseket vet föl, melyek ismerete minden idegennyelv szakos tanárnak kötelező. Ennek a két fejezetnek az értéke elsősorban abban van, hogy a szerző az idegennyelv-oktatás legnagyobb elméleti és gyakorlati szakembereit idézve megpróbálja összegezni az idegennyelv-oktatás elméletében eddig elért eredményeket. Igyekszik korszerűt nyújtani a gyakorló orosz tanárnak.

A könyv első részében a szerző az idegennyelv-oktatás elmélete és gyakorlata eredményeinek ismertetése mellett rámutat az orosz nyelv-oktatás néhány eddig meg nem oldott kérdésére is.

A könyvből megtudhatjuk, hogy hazánkban az intenzív nyelvvoktatás metodikája még nincsen kidolgozva. Megoldatlan problémát jelent az idegennyelv-oktatásban az osztályozás – jutalmazás és büntetés – szerepének egységes értelmezése. Nem látjuk még világosan a fordítás szerepét az idegennyelv-oktatásban. A metodikában még nem vonunk éles határt az idegen nyelvből anyanyelvre és az anyanyelvből idegen nyelvre történő fordítás között, ami pedig megoldaná a fordításos és az egynyelvű gyakorlatok helyének és részarányának kérdését. Az idegennyelv-oktatás intenzitása és az idegen nyelv elsajátításához szükséges tanulmányi idő közötti összefüggéseket illetően a szerző az intenzitás növelését javasolja, ami lerövidítené a tanulmányi időt. Ez a gyakorlatban azt jelentené, hogy az orosz nyelv-tanulás első öt évében az általános iskolai tanulók viszonylag elfogadható orosz nyelvi ismeretekre, jártasságokra és készségekre tennének szert.

A második két fejezet tárgya: tanfordítás magyarból oroszra. Itt a szerző igyekszik rámutatni azokra az összefüggésekre, amelyek a